

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/105/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123208916
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123208916.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

13
29Csp/105/2023

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. E. X, XXX XX B., zast.: JUDr. Igor Šafranko, advokátska kancelária so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s.; skráteneý názov VÚB, a.s, Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zast.: Remedium Legal, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava-Petržalka, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

2
29Csp/105/2023

I. Určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 30.11.2015, uvedená v časti Vyhlásenie klienta, v znení: „Klient berie na vedomie, z’eho CFH ako preva’dzkovateľ na za’klade dobrovoľne’ho su’hlasu dotknutej osoby: b) Osobne’ údaje Klienta uvedene’ v Zmluve poskytuje svojej ovlá’dajú’cej osobe VÚB, ako aj osoba’m zo skupiny s u’zkými väzbami k VÚB v zmysle za’kona c’. 483/2001 Z.z. o banka’ch, vra’tane spoločnosti Intesa Sanpaolo Taliansko, za u’čelom interného vy’kazní’ctva, zvy’s’enia kvality služ’ieb, marketingove’ u’čely, u’čely vyhodnotenia rizikove’ho profilu Klienta, vyma’hania prí’padných za’väzkov Klienta po splatnosti. Platnosť su’hlasu je 10 rokov od doručenia na’vrhu na uzatvorenie Zmluvy, prič’om Klient berie na vedomie, z’eho svoj su’hlas je oprá’vnený odvolať najsko’r po jednom roku od za’níku predmetne’ho za’väzkove’ho vz’ťahu alebo od udelenia su’hlasu pre prí’pad, z’eho sa Zmluva neuzatvorí, a to pís’omným ozna’mením doručeny’m na adresu Spoločnosti.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 30.11.2015, uvedená v časti Ostatné zmluvné podmienky a dojednania, bod 8. Následky nesplácania spotrebiteľského úveru a zmluvná pokuta, odsek 8.1 Zmluvná pokuta, v znení: „ Spoločnosť je oprá’vnená poz’adovať od Klienta Zmluvnú pokutu v prí’pade, ak sa Klient dostal do omeš’kania so splatením ktorejkoľvek jednotlivej Splat’ky. V 30-ty deň po dobe splatnosti je Klient povinný zaplatiť Zmluvnú pokutu vo vy’s’ke 10 % z dlž’nej čiastky Splat’ky. V ten deň sa Zmluvná pokuta sta’va aj splatnou.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

IV. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 33 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením v lehote do 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

11

29Csp/105/2023

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 22.09.2023 sa domáhal určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.11.2015 uvedenej v časti Vyhlásenia klienta, v časti Ostatné zmluvné podmienky a dojednania v bode 6 a v časti Ostatné zmluvné podmienky a dojednania článok 11 Všeobecné ustanovenia bod 11.3.

2. Žalobu odôvodnil tým, že s právnym predchodcom žalovaného, spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. uzatvoril spotrebiteľskú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.11.2015. Zmluvu uzatváral ako spotrebiteľ s právnickou osobou, ktorá poskytovala úver v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Predmetná spotrebiteľská zmluva má bezpochyby tzv. formulárový charakter; ide o vopred pripravenú predtlač žalovaného, do ktorej dopisoval len jeho údaje. Pokiaľ ide o vyhlásenie v predmetnej zmluve, uvedená zmluvná podmienka spôsobuje v rozpore s požiadavkou dobrej viery zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a to v rozpore s generálnou klauzulou.

3. Neprijateľnosť zmluvnej pokuty predstavuje skutočnosť, že dodávateľ s ním zmluvnú pokutu individuálne nedojednal a táto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v jeho neprospech ako spotrebiteľa. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky, konkrétne záznamu komunikácie medzi ním ako spotrebiteľom a veriteľom vidí v tom, že banka si vyhradila právo vykonávať záznamy komunikácie aj bez predchádzajúceho upozornenia spotrebiteľa, pričom spotrebiteľovi takéto právo zo zmluvy nevyplýva, a teda ide o hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že úver bol splatený v roku 2016 a preto zastáva názor, že podaná žaloba nie je sprevádzaná domáhaním sa ochrany žiadneho konkrétneho subjektívneho práva žalobcu. Pokiaľ ide o vyhlásenie, ktoré žalobca rozporuje, podľa § 91 zákona č. 483/2001 Z.z. platí, že predmetom bankového tajomstva sú všetky informácie a doklady o záležitostiach týkajúcich sa klienta banky alebo klienta pobočky zahraničnej banky, ktoré nie sú verejne prístupné. Je zrejmé, že aj uvedený zákon priamo predpokladá, že údaje od klientov žalovaný získava a spracúva pre všetky správy ich pôžičiek, prípadne vkladov. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že ustanovenie, ktorým dal súhlas so spracovaním jeho osobných údajov je neprijateľné žalovaný zdôrazňuje, že dĺžka súhlasu na spracovanie osobných údajov na 10 rokov je nepochybne dôvodná. Aktuálna súdna prax totiž nielenže neurčuje žiadnu premlčaciu dobu na prípadné požadovanie určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ale aj v prípade žaloby na určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru a následne vydanie bezdôvodného obohatenia súdna prax uplatňuje 10 ročnú premlčaciu dobu na plnenie. V prípade, ak by teda nebolo možné osobné údaje klienta uchovávať 10 rokov od zániku zmluvy a tým uchovávať ani zmluvnú dokumentáciu žalovaný by v prípade sporu, akým je napokon aj prebiehajúci spor, nemal žiadnu možnosť obrany. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 42 ods. 1 Zákona o bankách, ktoré hovorí, že banka je povinná uschovávať údaje a kópie dokladov o preukázaní totožnosti klienta a doklady o uskutočnených obchodoch najmenej 5 rokov od ukončenia obchodu. Spracovanie osobných údajov na účely interného výkazníctva je preto podľa názoru žalovaného plne legitímne.

5. Názor žalobcu zdôvodňujúci neprijateľnosť zmluvnej podmienky zaznamenávania komunikácie vôbec nevyplýva zo znenia napadnutej zmluvnej podmienky. Zmluvná podmienka nezakazuje spotrebiteľovi vyhotovovať si vlastné záznamy elektronickej komunikácie, rovnako neuvádza, žeby v prípade, ak dôjde k reklamácií alebo sporu bola táto použitá len v prospech žalovaného. Takéto tvrdenie považuje žalovaný za vykonštruované a v očividnom rozpore so znením zmluvnej podmienky. Napadnuté zmluvné dojednanie je okrem iného aj vyjadrením zákonnej požiadavky na riadne vybavenie reklamácií podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa. Zastáva názor, že práve prípad, ak by žalovaný nemohol použiť zaznamenanú elektronickej komunikáciu by napíňal predpoklady nekalosúťažného konania, nakoľko by dôkazné bremeno zaťažovalo práve spotrebiteľa. Pokiaľ ide o zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute, poukázal na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že za neprijateľné nie je možné

považovať akékoľvek zmluvné ustanovenie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, ale musí ísť o nerovnováhu, ktorá podstatným spôsobom preváži miskú váh na stranu veriteľa. Skutočnosť, že spotrebiteľ je v zmysle zmluvy povinný platiť prípadné poplatky, o ktorých je vopred informovaný nie je pre takýto predpoklad základom. Napadnutá zmluvná podmienka bola dohodnutá ako sankcia za porušenie zmluvných povinností žalobcu, pričom toto porušenie muselo trvať minimálne 30 dní. Zároveň výška zmluvnej pokuty bola dohodnutá na 10 % z omeškanej splátky, čo s ohľadom na výšku poskytnutého úveru nemožno hodnotiť za neprimerané. Zastáva názor, že napadnutá zmluvná podmienka nespĺňa primárny predpoklad na určenie neprijateľnosti a to neprimerane vysokú sumu za nesplnenie záväzku.

6. Žalobca v replike k vyjadreniu žalovaného uviedol, že pokiaľ žalovaný vo svojom vyjadrení poukazuje na prvú vetu citovaného ust. § 91 ods. 1 Zákona o bankách, poukazuje aj na vetu prvú a druhú, z ktorých vyplýva jednak rozsah bankového tajomstva, ako aj povinnosť chrániť bankové tajomstvo pred vyzradením, zneužitím, poškodením, zničením, stratou alebo odcudzením. V posudzovanom zmluvnom ustanovení spotrebiteľ podpisom zmluvy vopred udeľuje svoj široko koncipovaný súhlas s poskytnutím údajov neurčitým tretím subjektom, a to aj do zahraničia, na ktoré sa ani nevzťahuje povinnosť ich ochraňovať v súlade so Zákonom o bankách alebo iným všeobecne záväzným právnym predpisom. Je zrejmé, že takýmto postupom môže ľahko dôjsť k zneužitiu chránených informácií a citlivých údajov, pričom vopred daný a individuálne nevyjednaný súhlas spotrebiteľa, ktorý o takýchto následkoch preukázateľne nebol poučený, nie je možné považovať za prijateľný. Zároveň žalovaný nestanovuje rozsah osobných údajov, s ktorými nakladá a poskytuje ich neurčitému okruhu neidentifikovaných subjektov. Súhlas formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou navyše bez možnosti ho odmietnuť alebo ho odvolať nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individualizovaný prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne Zákonom o ochrane osobných údajov požaduje.

7. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu, uvedené zmluvné ustanovenie nepočíta ani so žiadnymi prípadnými objektívnymi dôvodmi na strane spotrebiteľa, resp. dôvodmi, ktoré spotrebiteľ nezavinil. Limitovaná nie je ani vo výške súčtu všetkých nesplatených splátok po odpočítaní zostatku istiny. Takto formulovaná zmluvná pokuta je neobmedzená a môže byť účtovaná žalovaným jednostranne podľa vlastnej úvahy. Napadnuté dojednanie totiž žalovanému ako veriteľovi umožňuje sankcionovať omeškanie spotrebiteľa zmluvnou pokutou v rozsahu súčtu všetkých sankcií za omeškanie, medzi ktoré patrí okrem iného aj iného aj úrok z omeškania.

8. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku zaznamenávania komunikácie, táto umožňuje nepredvídateľné konanie dodávateľa, spojené s neistým postavením spotrebiteľa v danom zmluvnom vzťahu. Je potrebné uviesť, že spotrebiteľská zmluva uzatvorená medzi ním a žalovaným má bezpochyby formulárový charakter. Spotrebiteľ nemá vôbec na výber, či s touto zmluvnou podmienkou súhlasí alebo nesúhlasí, resp. iba čiastočne nesúhlasí a nemá ju možnosť žiadnym spôsobom modifikovať. Ide preto o jednoznačný zásah do súkromia a práv spotrebiteľa, ak ešte ani nie je limitovaná časovo, teda je časovo neobmedzená. Tým, že dodávateľ si vyhradil právo na zaznamenávanie komunikácie so spotrebiteľom a jej použitie v spore, pričom spotrebiteľovi takéto právo zo zmluvy vôbec nevyplýva, ide o hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Toto ustanovenie zvyhodňuje iba dodávateľa v prístupe k dôkazom a uneseniu dôkazného bremena v prípade sporu so spotrebiteľom, čo zakladá neprijateľnosť uvedenej zmluvnej podmienky.

9. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav :

10. Dňa 30.11.2015 uzavreli právny predchodca žalovaného, spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. ako veriteľ a žalobca ako dlžník zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX.

11. V časti zmluvy označenej ako vyhlásenie sa okrem iného uvádza, že klient berie na vedomie, že CFH ako prevádzkovateľ na základe dobrovoľného súhlasu dotknutej osoby osobné údaje klienta uvedené v zmluve poskytuje svojej ovládajúcej osobe VÚB, ako aj osobám zo skupiny s úzkymi väzbami k VÚB v zmysle zákona o bankách, vrátane spoločnosti Intesa Sanpaolo Taliansko za účelom interného výkazníctva, zvýšenia kvality služieb, marketingové účely, účely vyhodnotenia rizikového profilu klienta, vymáhania prípadných záväzkov klienta po splatnosti s tým, že platnosť súhlasu je 10 rokov od doručenia

návrhu na uzatvorenie zmluvy, pričom klient berie na vedomie, že svoj súhlas je oprávnený odvolať najskôr po jednom roku od zániku predmetného záväzkového vzťahu.

12. V časti označenej ako ostatné zmluvné podmienky a dojednania v bode 8.1 pod názvom Následky nesplácania spotrebiteľského úveru je zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute, z ktorého vyplýva, že v prípade omeškania s úhradou jednotlivých splátok je klient povinný uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu, ak sa dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivkej splátky. V 30. deň po dobe splatnosti je klient povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z dlžnej čiastky splátky, kedy sa zmluvná pokuta stáva splatnou.

13. Zároveň v časti Ostatné podmienky v článku 11 bodu 11.3 sa uvádza, že klient podpísaním zmluvy súhlasí, že komunikácia medzi ním a spoločnosťou prostredníctvom elektronických médií bude spoločnosťou zaznamenaná a môže byť použitá ako dôkaz v prípade reklamácie alebo sporu.

14. Podľa § 53 Občianskeho zákonníka,

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

(4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,

d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,

e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,

f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,

g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,

h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,

i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,

j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,

k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,

l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,

m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,

n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,

o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,

p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,

q) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,

r) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa,

s) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,

t) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,

u) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie,

v) požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe.

(5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

(6) Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

(7) Zabezpečenie splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy prostredníctvom zabezpečovacieho prevodu práva je pri spotrebiteľskej zmluve neprípustné.

(8) Ak poskytne dodávateľ spotrebiteľovi plnenie a spotrebiteľ si ho neobjednal, nie je spotrebiteľ povinný plnenie vrátiť ani ho uschovať; vylúčené sú aj ďalšie nároky dodávateľa voči spotrebiteľovi. Nevyžiadanim plnením je aj ďalšie opakujúce sa plnenie poskytnuté spotrebiteľovi na základe zmluvy uzavretej prostriedkami diaľkovej komunikácie, ak spotrebiteľ výslovne o takéto plnenie nepožiadaval. Ak dodávateľ nepreukáže opak, považuje sa opakujúce sa plnenie vždy za nevyžiadané.

(9) Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

(10) Ak záložné právo zabezpečuje záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, môže sa záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva uspokojiť len predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona alebo predajom zálohu podľa osobitných zákonov.

(11) Dodávateľ nesmie sám alebo prostredníctvom tretej osoby ponúkať, vyžadovať, dojednávať, uzavierať, alebo sprostredkovať uzavretie zmluvy, ktorá súvisí so spotrebiteľskou zmluvou a ktorej predmetom je čo i len sčasti plnenie, ktoré je dodávateľ povinný podľa zákona alebo v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti poskytovať spotrebiteľovi aj bez takejto zmluvy.

(12) Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

(13) Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy uzavretej na dobu neurčitú, podľa ktorých si dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu jednostranne a bez poskytnutia výpovednej lehoty vypovedať túto zmluvu, sa nepovažujú za neprijateľnú podmienku podľa odseku 4 písm. g), ak ide o vážny objektívny dôvod, ktorý dodávateľ nezapríčinil, nemohol predvídať ani odvrátiť a ktorý dodávateľovi bráni v plnení tejto zmluvy, pričom dodávateľ sa v tejto zmluve zaviazal, že o vypovedaní a dôvode vypovedania tejto zmluvy bez zbytočného odkladu písomne informuje spotrebiteľa.

(14) Ustanovenia odseku 4 písm. g) a i) o neprijateľných podmienkach sa nepoužijú na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je

a) obchod s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybu kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré dodávateľ nemá vplyv,

b) nákup cudzej meny alebo predaj cudzej meny, cestovných šekov alebo medzinárodné peňažné príkazy vystavené v cudzej mene.

(15) Za neprijateľnú podmienku podľa odseku 4 písm. i) sa nepovažuje podmienka, podľa ktorej si

a) dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu bez oznámenia zmeniť úrokovú sadzbu alebo výšku iných poplatkov za finančné služby podľa

osobitného predpisu, ktoré má platiť spotrebiteľ alebo dodávateľ, ak súčasne sa dodávateľ zaviazal bez zbytočného odkladu o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať spotrebiteľskú zmluvu písomne informovať spotrebiteľa a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu,

b) dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu si vyhradzuje právo meniť jednostranne podmienky spotrebiteľskej zmluvy na dobu neurčitú, ak sa od dodávateľa vyžaduje, aby o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať túto zmluvu bez zbytočného odkladu písomne informoval spotrebiteľa, a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu.

(16) Ustanovenie odseku 4 písm. j) o neprijateľných podmienkach sa nepoužije na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je

a) obchod s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybu kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré dodávateľ nemá vplyv,

b) nákup cudzej meny alebo predaj cudzej meny, cestovných šekov alebo medzinárodných peňažných príkazov vystavených v cudzej mene,

c) doložka o cenových indexoch, ak takúto doložku výslovne dovoľuje osobitný predpis a ak spôsob úpravy ceny je v tejto doložke výslovne opísaný.

15. Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahraďiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

16. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

17. Podľa § 298 CSP,

(1) Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

(2) Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahraďiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

18. Podľa názoru súdu prvej inštancie žaloby upravené v ust. § 137 písm. c/ a d/ CSP nevyklúčujú žalobný návrh o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom vzťahu v zmysle ust. § 298 CSP. Zo samotného znenia ust. § 137 CSP je možné vyvodiť nepochybný záver, že obsahuje iba demonštratívny výpočet žalôb.

19. Aj zo znenia ust. § 298 CSP vyplýva, že súd môže v rozsudku v spotrebiteľskom spore aj bez návrhu určiť, že zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uvedené zákonné ustanovenie teda umožňuje, aby sa spotrebiteľ aj v individuálnom spotrebiteľskom spore domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez súčasne uplatneného nároku na plnenie z neprijateľného zmluvného dojednanja.

20. Okrem iného zo samotného zák. ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva právny záujem žalobcov ako spotrebiteľov na určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

21. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

22. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú.

23. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí sp. zn. C - 473/00 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS.

24. Žalobca v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ustanovenia § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z., z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Uvedené je aj v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora na ochranu spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany.

25. Aj z rozhodnutia NS SR pod sp. zn. 6Ndc/20/2016 z 23.1.2017 vyplýva, že právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes.

26. Žaloba, ktorou sa žalobca domáha vyslovenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) CSP. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/27/2018, 6Cdo/127/2017).

27. Zároveň z rozhodnutia Ústavného súdu SR pod sp. zn. III.ÚS 124/2020 vyplýva, že zmluvnú podmienku, ktorá bola súdom vyhlásená za nekalú treba v zásade chápať tak, že nikdy neexistovala, takže nemôže voči spotrebiteľovi vyvolávať účinky. Určenie nekalej povahy tejto podmienky súdnym rozhodnutím musí v zásade viesť k navráteniu jeho právnej a skutkovej situácie, v ktorej by sa spotrebiteľ nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala. Rozsudok o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky prispel k odstráneniu pochybností o spätných účinkoch rozhodnutia súdu o určení neplatnosti zmluvnej podmienky a tieto účinky z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky nemožno v zásade z hľadiska reštitúcie vzťahov časovo obmedzovať. Žalobu o určenie možno uplatniť už pri potencionálnej hrozbe vzniku ujmy. Existuje teda možnosť domáhať sa vyhlásenia zmluvnej podmienky z preventívnych dôvodov bez práva na reštitučné plnenie. Zo súdnej kontroly nie sú vylúčené ani zmluvné klauzuly, ktorých obsahom nie je právo na plnenie a z ktorých by bolo kumulatívne uplatnenie reštitučných práv na plnenie problematické, až nemožné. Členským štátom patrí procesná autonómia, no špecifiká súdnych konaní nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá spotrebiteľom musí byť poskytnutá podľa ustanovení Smernice 93/13. Ak spotrebiteľ vyvolá individuálny súdny spor o posúdenie zmluvnej podmienky, či nie je neprijateľná, súd ex offo zohľadňuje všetky okolnosti prípadu, aby sa dopracoval k finálnemu záveru a to nielen z dôvodu individuálnej ochrany spotrebiteľa, ale aj v záujme dôležitého spoločenského cieľa.

28. Súd rozhodne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v zmluve aj keď ide o zmluvnú podmienku, ktorá je v dobe rozhodovania súdu už neplatná, aj keď už nie je používaná a dokonca je ju

povinný vyhlásiť aj v prípade, ak ju zmluvné strany zmluvne zmenili (uznesenie Najvyššieho súdu SR 7Cdo/149/2020 z 24.08.2022 a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-19/20).

29. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku, týkajúcu sa spracovania osobných údajov žalobcu ako spotrebiteľa, súd I. inštancie mal za to, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná, keďže bola súčasťou predtlačenej formulára zmluvy zo strany právneho predchodcu žalovaného, ktorého obsah v tejto časti žalobca nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť. Dôkazné bremeno o opaku bolo na žalovanom, ktorý však svoje tvrdenie o individuálne dohodnutých zmluvných podmienkach nepreukázal a to ani vo vzťahu k súhlasu žalobcu na poskytnutie jeho osobných údajov tak, aby v príslušnom formulári mal možnosť vyznačiť aj svoj nesúhlas.

30. Ďalej sa súd zaoberal tým, či žalovaná zmluvná podmienka predstavuje vyvážený právny vzťah medzi zmluvnými stranami a či nespôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Značnú nerovnováhu možno posúdiť ako hrubú nerovnováhu, ktorá je spájaná s posúdením zmluvného ustanovenia s dobrými mravmi ako určitými morálnymi pravidlami alebo etickými hodnotami, ktoré právna teória a súdna prax všeobecne uznáva.

31. V prípade zmluvnej podmienky týkajúcej sa spracovania osobných údajov ide o predformulované vyhlásenie žalobcu, ktoré je súhlasom daným pre široký okruh neurčitých subjektov, ktoré budú oprávnené spracovávať jeho osobné údaje. Takýto súhlas trvá 10 rokov bez ohľadu na dobu trvania zmluvy a klient ho síce môže odvolať, ale najskôr až po roku od splnenia záväzku, teda vyžaduje sa jeho aktívne konanie vo forme písomného oznámenia o odvolaní súhlasu spoločnosti. Uvedená zmluvná podmienka zakladá nevyvážený právny vzťah medzi účastníkmi zmluvy a to v neprospech spotrebiteľa. Súd dodáva, že obdobná zmluvná podmienka bola posúdená ako neprijateľná aj rozhodnutím SOI č. P/0331/07/11 zo dňa 25.11.2011 a tiež Komisiou na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách pod č. 36101/2017/21 24.01.2017. Neprijateľnosť obdobnej zmluvnej podmienky vyslovil aj Krajský súd v Prešove v rozsudku 11Co/33/2017 zo dňa 12.09.2017 a tiež Okresný súd v Prešove v rozsudku 11Csp/70/2020, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 1CoCsp/23/2020.

32. Pokiaľ ide o zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute, súd I. inštancie dospel k záveru o neprijateľnosti uvedenej zmluvnej podmienky, keďže táto bola zahrnutá do textu zmluvy, ktorý bol predformulovaný právnym predchodcom žalovaného bez toho, aby žalobca mohol uvedené zmluvné dojednanie zo zmluvy vylúčiť.

33. Uvedené zmluvné dojednanie považoval za neurčité a neprimerané, keďže nezohľadňovalo závažnosť porušenia zmluvnej povinnosti, teda rovnaká výška zmluvnej pokuty sa uplatňovala v prípade omeškania celej splátky úveru, ale aj v prípade jej čiastočného splnenia, napr., ak by bol spotrebiteľ v omeškaní s úhradou tej ktorej splátky iba v minimálnej výške, napríklad 1 EUR. Zároveň veriteľ si okrem zmluvnej pokuty môže uplatňovať aj úrok z omeškania (8.3 zmluvy) a to aj v prípade, ak zmluvná pokuta dosiahne istinu úveru, teda nie je formulované tak, že platí len do doby pokiaľ zmluvná pokuta dosiahne istinu úveru, ako to predpokladá ust. § 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. Na základe vyššie uvedeného, preto súd I. inštancie dospel k jednoznačnému záveru, že uvedené zmluvné dojednanie nespĺňa predpoklady individuálneho dojednania zmluvnej pokuty, a tak ako bolo zapracované rozhodne spôsobovalo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvného vzťahu na úkor žalobcu ako spotrebiteľa. Na základe uvedeného, preto súd vyhovel žalobe v časti určenia neprijateľnosti uvedenej zmluvnej podmienky.

34. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku zaznamenávania komunikácie aj keď táto zmluvná podmienka nepochybne nebola individuálne dojednaná, podlieha testu neprijateľnosti, keďže nepredstavuje hlavný predmet plnenia a netýka sa ani primeranosti ceny, preto aj pri tejto zmluvnej podmienke je rozhodujúce to, či môže spôsobiť hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Keďže sa zaznamenáva komunikácia oboch strán ako účastníkov zmluvy, ktorú môže použiť tak žalovaný, ako aj žalobca v prípade reklamácie alebo súdneho sporu, potom táto zmluvná podmienka môže byť aj na prospech žalobcu, ak by mal dôkaznú povinnosť preukázať nejakú skutočnosť týkajúcu sa procesu dojednania zmluvných podmienok, vybavovania reklamácie alebo podobne.

35. Neprijateľnosť uvedeného zmluvného dojednania podľa názoru súdu I. inštancie nepochybne vylučuje aj samotná zákonná úprava ochrany spotrebiteľov pri finančných službách poskytovaných

prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie upravenej zákonom č. 266/2005 Z.z.. Za prostriedky diaľkovej komunikácie sa v zmysle uvedeného zákona považuje elektronická pošta, fax, telefón, ponukový katalóg a podobne. Pokiaľ uvedený zákon umožňuje uzatvorenie spotrebiteľskej zmluvy o finančných službách prostriedkami diaľkovej komunikácie, potom nie je možné uvedené zmluvné dojednanie považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Z uvedenej zmluvnej podmienky totižto ani nevyplýva, žeby len dodávateľ bol oprávnený použiť záznamy ako dôkaz v spore. Z uvedeného dôvodu potom nie je možné dospieť k záveru, že táto zmluvná podmienka vytvára nevyvážený vzťah medzi veriteľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Na základe uvedeného, preto súd žalobu v uvedenej časti zamietol.

36. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

37. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

38. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 2 CSP a žalobcovi, ktorý bol úspešný v cca 66 % sporu a neúspešný v cca 33 % z hodnoty sporu bol priznaný nárok na pomernú časť náhrady trov konania v percentuálnom rozdielne úspechu a neúspechu v spore, teda v rozsahu 33 %.

39. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté podľa § 260 od 2 CSP v lehote do 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

Poučenie:

2

29Csp/105/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.